10

Signature of Invigilators

1. ....

2. ....

SANSKRIT
Paper III

Roll No. ☐☐☐☐☐

(In figures as in Admit Card)

Roll No. ....

....

(In words)

JY—04/7

Name of the Areas/Section (if any)........................

Time Allowed : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Maximum Marks : 200

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. Write name of your Elective/Section if any.
3. Answer to short answer/essay type questions are to be written in the space provided below each question or after the questions in test booklet itself. No additional sheets are to be used.
4. Read instructions given inside carefully.
5. Last page is attached at the end of the test booklet for rough work.
6. If you write your name or put any special mark on any part of the test booklet which may disclose in any way your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. Use of calculator or any other Electronics Devices are prohibited.
8. There is no negative marking.
9. You should return the test booklet to the invigilator at the end of the examination and should not carry any paper outside the examination hall.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

૧. આ પૃષ્ઠના ઉપલા ભાગે આપેલી જગ્યામાં તમારી ક્રમાંક સંખ્યા (રોલ નંબર) લખો.
૨. તમે જે વિકલ્પનો ઉત્તર આપો તેનો સ્પષ્ટ નિર્દેશ કરો.
૩. ટૂંક નોંધ કે નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોના ઉત્તર દરેક પ્રશ્નની નીચે આપેલી જગ્યામાં જ લખો. વધારાના કોઈ કાગળનો ઉપયોગ કરશો નહીં.
૪ અંદર આપેલી સૂચનાઓ ધ્યાનથી વાંચો.
૫. આ ઉત્તરપોથીને અંતે આપેલું પૃષ્ઠ કાચા કામ માટે છે.
૬. આ ઉત્તરપોથીમાં ક્યાંય પણ તમારી ઓળખ કરાવી દે એવી રીતે તમારું નામ કે કોઈ ચોકકસ નિશાની કરી હશે તો તમે આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક સાબીત થશો.
૭. કેલક્યુલેટર અથવા ઈલેક્ટ્રોનિક્સ સાધનો જેવાનો ઉપયોગ કરવો નહીં.
૮. નકારાત્મક ગુણાંક પદ્ધતિ નથી.
૯. પ્રશ્નપત્ર લખાઈ રહે એટલે આ ઉત્તરપોથી તમારા નિરીક્ષકને આપી દેવી. પરીક્ષાખંડની બહાર કોઈ પણ પ્રશ્નપત્ર લઈ જવું નહીં.

FOR OFFICE USE ONLY
Marks Obtained

Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					

Total Marks Obtained..........................
Signature of the co-ordinator...............
(Evaluation)

SEAL

SANSKRIT
संस्कृत
PAPER III
प्रश्न-पत्र III

सूचना :—(*i*) अस्मिन् प्रश्नपत्रे **द्वौ वर्गौ** स्तः (A एवं B) । **सर्वे** प्रश्ना अनिवार्याः सन्ति ।

(*ii*) प्रश्नानामुत्तराणि संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्यामेव प्रदेयानि ।

खण्ड A

सूचना :—अस्मिन् विभागे **दश** प्रश्नाः सन्ति । प्रत्येकस्य प्रश्नस्य कृते **16** गुणाङ्काः निर्धारिताः सन्ति । प्रत्येकस्य च समाधानं **300** शब्दैः विधेयम् ।

1. (क) नासदीयसूक्तस्य तत्त्वदर्शनं निरूपयत ।

   (ख) अथर्ववेदीयपृथिवीसूक्तस्य सौन्दर्यमुपपादयत ।

2. (क) कठोपनिषदि प्रतिपादितम् आत्मस्वरूपं वर्णयत ।

(ख) बृहदारण्यके वर्णितस्य अक्षरब्रह्मण: स्वरूपं प्रतिपादयत ।

3. (क) निरुक्ताध्ययनस्य प्रयोजनानि निरूपयत ।

(ख) निघण्टु-समुद्र-अश्व इति शब्दानां यास्कानुसारि निर्वचनं लिखत ।

4. (क) महाभाष्यमनुसृत्य 'शब्द' इति शब्दस्य लक्षणं विवृणुत ।

(ख) 'ध्रुवमपायेऽपादानम्' इति सूत्रं सोदाहरणं विशदीकुरुत ।

5. (क) ईश्वरकृष्णोक्तदिशा पुरुषबहुत्वं साधयत ।
(ख) वेदान्तसारमनुसृत्य अनुबन्धानां विवेचनं कुरुत ।

6. महाभारतस्य विकासक्रमः वर्णनीयः ।

7. कौटिलीयमर्थशास्त्रमनुसृत्य "मन्त्रपूर्वाः समारम्भाः" इत्यस्य विधानस्य विवेचनं कुरुत ।

8. कयोरपि **द्वयोः** सन्दर्भनिर्देशपुरःसरं व्याख्या कार्या –

(क) निसर्गदुर्बोधमबोधविक्लवाः
क्व भूपतीनां चरितं क्व जन्तवः ।
तवानुभावोऽयमवेदि यन्मया
निगूढतत्त्वं नयवर्त्म विद्विषाम् ॥

(ख) हरत्यघं सम्प्रति हेतुरेष्यतः
शुभस्य पूर्वाचरितैः कृतं शुभैः ।
शरीरभाजां भवदीयदर्शनं
व्यनक्ति कालत्रितयेऽपि योग्यताम् ॥

(ग) काव्यं यशसेऽर्थकृते व्यवहारविदे शिवेतरक्षतये ।
सद्यः परनिर्वृतये कान्तासम्मिततयोपदेशयुजे ॥

(घ) प्रतीयमानं पुनरन्यदेव वस्त्वस्ति वाणीषु महाकवीनाम् ।
यत्तत्प्रसिद्धावयवातिरिक्तं विभाति लावण्यमिवाङ्गनासु ॥

9. कयोरपि **द्वयोः** सन्दर्भनिर्देशपुरःसरं व्याख्या विधेया :—

(क) मानुषीषु कथं वा स्यादस्य रूपस्य संभवः ।
न प्रभातरलं ज्योतिरुदेति वसुधातलात् ॥

(ख) द्वीपादन्यस्मादपि मध्यादपि जलनिधेर्दिशोऽप्यन्तात् ।
आनीय झटिति घटयति विधिरभिमतमभिमुखीभूतः ॥

(ग) जग्राह पाठ्यं ऋग्वेदात्सामभ्यो गीतमेव च ।
यजुर्वेदादभिनयान् रसानाथर्वणादपि ॥

(घ) रूपारोपात्तु रूपकम् ।

10. तर्कसंग्रहमनुसृत्य षट्-सन्निकर्षान् निरूपयत ।

खण्ड B

सूचना :—अस्मिन् विभागे **एक** एव प्रश्नः, तस्य कृते 40 गुणाङ्काः निर्धारिताः । प्रश्नः संस्कृतभाषया देवनागरी-लिप्यां समाधेयः ।

11. अधोलिखितेषु **कमप्येकं** विषयमवलम्ब्य **अष्टशतमितैः** शब्दैः निबन्धो लेखनीयः :—

(*i*) ऋग्वेदे वरुणदेवतायाः स्वरूपम् ।

(*ii*) भर्तृहरिसम्मतानि प्रमाणानि ।

(*iii*) योगसूत्रे ईश्वरस्वरूपम् ।

(*iv*) लक्षणा तेन षड्विधा ।

(*v*) स्कन्दगुप्तस्य गिरनार-शिलालेखः ।